

**BORSA
İSTANBUL**

ViOP

PAY VE ENDEKS SÖZLEŞMELERİ

**BORSA
İSTANBUL**

İşbu yayındaki bilgi ve veriler genel bilgi edinilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu yayında yer alan bilgilerin doğruluğu konusunda gerekli özen gösterilmiş olmasına rağmen, bilgiler ve verilerdeki hatalardan veya alınacak yatırım kararları ile bunların sonuçlarından Borsa İstanbul sorumlu değildir. Zira buradaki bilgiler yatırım amaçlı bir teklif veya tavsiye amacını taşımamaktadır. Bu yayında yer alan örnekler sadece gösterim ve eğitim amacıyla oluşturulmuştur.

ViOP Hakkında

Borsa İstanbul A.Ş., yerli ve yabancı yatırımcıların ülkemizde türev ürünlere yatırım yapabilmesi, Türkiye finans piyasalarının gelişmiş finansal piyasalar ile bütünleşmesi ve Borsa'nın geniş yelpazede ürünlere yatırım yapılabilecek bir finansal süpermarkete dönüşmesi amacı doğrultusunda vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerini işleme açarak yatırımcıların kullanımına sunmaktadır.

Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (ViOP) işlemlerine pay vadeli işlem sözleşmeleri ve Türkiye'nin organize borsada işlem gören ilk opsiyon sözleşmeleri olan pay opsiyon sözleşmeleriyle Aralık 2012 tarihinde başlamıştır. 4 Nisan 2013 tarihinde ViOP tarafından endeks opsiyon sözleşmeleri de işleme açılmıştır. 5 Ağustos 2013 tarihinde Borsa İstanbul A.Ş. Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası (ViOP) ile Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş. (VOB) alım-satım platformlarının ViOP çatısı altında birleşmesi gerçekleşmiş ve bu birleşmenin ardından Türkiye'deki tüm vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, Borsa İstanbul ViOP bünyesinde tek bir alım-satım platformunda işlem görmeye başlamıştır.

Borsa İstanbul BISTECH alım satım platformunda aşağıdaki vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri güvenli, şeffaf, adil ve rekabetçi ortamda işlem görmektedir.

Vadeli İşlem Sözleşmeleri:

- Pay
- BIST 30 Endeks
- USD/TRY, EUR/TRY, EUR/USD, RUB/TRY ve CNH/TRY
- SASX 10 Endeks
- Çelik Hurda
- FBIST BYF
- Aylık ve Çeyreklik Gecelik Repo
- Altın ve Altın Ons
- Ege Pamuk, Anadolu Kırmızı ve Makarnalık Buğday
- Aylık, Çeyreklik ve Yıllık Baz Yük Elektrik

Opsiyonlar:

- Pay
- BIST 30 Endeks ve Mini BIST 30 Endeks
- USD/TRY

Bu rehberde ile ViOP pay ve endeks sözleşmeleri konusunda yatırımcıların bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

İçerik

ViOP Hakkında	3
Hızlı, Şeffaf, Likit ve Güvenli Yatırım Ortamı	6
Bir Pay Sözleşmesi İşleminde Sözleşme Büyüklüğü Miktarında	
Pay Alım/Satımı Yapılır	7
Bir Endeks Sözleşmesi İşleminde Sözleşme Büyüklüğü Miktarında	
Endeks Alım/Satımı Yapılır	8
ViOP Pay ve Endeks Sözleşmelerinin Vade Ayları Herkes İçin Standarttır	9
ViOP Pay Sözleşmelerinin Sözleşme Kodları	10
BIST 30 Endeks Sözleşmelerinin Kodları	11
ViOP Pay Sözleşmelerinin Vade Sonu Prosedürü	12
ViOP Endeks Sözleşmelerinin Vade Sonu Prosedürü	14
ViOP Pay Sözleşmeleri Fiyat Kotasyonu ve Minimum Fiyat Adımı	15
ViOP Pay Vadeli İşlem Sözleşmelerinin Alım-Satımı	16
ViOP Pay Opsiyon Sözleşmelerinin Alım-Satımı	17
ViOP Endeks Vadeli İşlem Sözleşmelerinin Alım-Satımı	18
ViOP Endeks Opsiyon Sözleşmelerinin Alım-Satımı	20
Pay Vadeli İşlem Sözleşmesi Alım/Satım Örneği: Spot Piyasada Pay	
Almak & ViOP'ta Pay Sözleşmesi Almak	22
Pay Opsiyon Sözleşmesi Alım/Satım Örneği: Korunma Amaçlı İşlem	23
Pay Opsiyon Sözleşmesi Alım/Satım Örneği: Spekülasyon Amaçlı İşlem	24
ViOP Pay ve Endeks Sözleşmelerinin Teminatlandırma Yöntemi	25
ViOP Pay ve Endeks Sözleşmeleri Riskli Enstrümanlar mıdır?	26
ViOP Hızlı Kılavuz - Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri	28
ViOP Hızlı Kılavuz - Pay Opsiyon Sözleşmeleri	30
ViOP Hızlı Kılavuz - Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri	32
ViOP Hızlı Kılavuz - Endeks Opsiyon Sözleşmeleri	34
ViOP Hızlı Kılavuz - Mini Endeks Opsiyon Sözleşmeleri	35
ViOP Üye Listesi	36

Borsa İstanbul ViOP'ta:

Hızlı, Şeffaf, Likit ve Güvenli Yatırım Ortamı

Borsa İstanbul Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasasında pay ve endeks vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin kar elde etme veya fiyat riskinden korunma amaçlı alımını/satımını yapabilirsiniz. Borsa İstanbul'da pay ve endeks vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri Takasbank'ın merkezi karşı taraf güvencesindedir.

Bugün Başlayın

ViOP'ta işlem yapmak son derece kolaydır. ViOP üyesi bir kuruluştaki hesap açılması, alım satım kararlarının üyeye ulaştırılması ve gerekli teminatın yatırılması işlem için yeterlidir. Detaylı bilgi için:

BIST 30
Endeks Opsiyon
Sözleşmeleri için

Mini BIST 30
Endeks Opsiyon
Sözleşmeleri için

BIST 30
Endeks Vadeli İşlem
Sözleşmeleri için

Pay Opsiyon
Sözleşmeleri için

Pay Vadeli İşlem
Sözleşmeleri için

Bir Pay Sözleşmesi İşleminde Sözleşme Büyüklüğü Miktarında Pay Alım/Satımı Yapılır

ViOP'ta AKBANK, ARCLK, EKGYO, EREGL, GARAN, HALKB, ISCTR, KCHOL, KRDM, PETKM, PGSUS, SAHOL, SISE, TCELL, THYAO, TOASO, TTKOM, TUPRS, VAKBNK ya da YKBNK Vadeli İşlem Sözleşmesi veya Opsiyon Sözleşmesi'dir. Bir pay sözleşmesi işleminde, sözleşme büyüklüğü miktarında, sözleşmeye dayanak olan payın alma/satma hakkının alım/satımı yapılır.

Sözleşme Büyüklükleri

Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri = 100 adet pay

Pay Opsiyon Sözleşmeleri = 100 adet pay

Pay vadeli işlem sözleşmelerinde işlem yaparak sözleşmeye dayanak olan payın gelecekteki fiyatını bugünden alıp satabilirsiniz. Örneğin 1 adet GARAN Vadeli İşlem Sözleşmesi aldığınızda 100 adet GARAN payı aldığınızı düşünebilirsiniz. 1 adet GARAN Vadeli İşlem Sözleşmesiyle 100 adet GARAN payı için gelecekteki işlem fiyatını sabitlemiş olursunuz.

Pay opsiyon sözleşmelerinde ise teslim alma (veya teslim etme) hakkı ile kârınıza sınır getirmeden zarardan kaçınarak sözleşmeye dayanak olan payı alıp satabilirsiniz. Örneğin 1 adet SAHOL Alım Opsiyon Sözleşmesi aldığınızda vade sonunda, opsiyonun kullanım fiyatından 100 adet SAHOL payı alma hakkı satın aldığınızı düşünebilirsiniz. Bu sözleşme ile 100 adet SAHOL payından edeceğiniz kâra sınır getirmeden zararınızı ödediğiniz prim ile sınırlamış olursunuz.

Bir Endeks Sözleşmesi İşleminde Sözleşme Büyüklüğü Miktarında Endeks Alım/Satımı Yapılır

Bir endeks sözleşmesi işleminde aldığınız veya sattığınız finansal ürün BIST 30 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmesi veya Opsiyon Sözleşmesi'dir. Endeks sözleşmelerinde dayanak varlık BIST 30 Endeksinin 1.000'e bölünmüş halidir. Bir endeks sözleşmesi işleminde, sözleşme büyüklüğü miktarında, belirtilen dayanak varlığın alım/satımı yapılır.

Sözleşme Büyüklükleri:

BIST 30 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri = 100 adet dayanak varlık

BIST 30 Endeks Opsiyon Sözleşmeleri = 100 adet dayanak varlık

Mini BIST 30 Endeks Opsiyon Sözleşmeleri = 1 adet dayanak varlık

Endeks vadeli işlem sözleşmelerinde işlem yaparak BIST 30 endeksinin gelecekteki fiyatını bugünden alıp satabilirsiniz. Örneğin 1 adet BIST 30 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmesi aldığınızda 100 adet endeks dayanak varlığı için gelecekteki işlem fiyatını sabitlemiş olursunuz. Endeks opsiyon sözleşmelerinde ise teslim alma (veya teslim etme) hakkı ile kârınıza sınır getirmeden zarardan kaçınarak sözleşmeye dayanak olan endeksi alıp satabilirsiniz. Örneğin 1 adet BIST 30 Endeks Alım Opsiyon Sözleşmesi aldığınızda opsiyonun kullanım fiyatından 100 adet dayanak varlık alma hakkı satın aldığınızı düşünebilirsiniz. Bu sözleşme ile endeksin yükselmesinden edeceğiniz kâra sınır getirmeden zararınızı ödediğiniz prim ile sınırlamış olursunuz.

¹ Mini BIST 30 Endeks Opsiyon Sözleşmeleri ile BIST 30 Endeks Opsiyon Sözleşmeleri arasında sözleşme büyüklüğü ve kullanım fiyat adımı hususu farklı olup, iki sözleşme tipinin diğer tüm özellikleri aynıdır.

ViOP Pay ve Endeks Sözleşmelerinin Vade Ayları Herkes İçin Standarttır

Pay Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerinin vade ayları yılın tüm aylarıdır. Piyasada aynı anda, içinde bulunulan ay ve bu aya en yakın iki ay olmak üzere toplam 3 vade ayına ait sözleşmeler işlem görür. Bu üç vade ayından biri Aralık değilse, Aralık vadeli sözleşmeler de ayrıca işleme açılır.

Endeks Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerinin vade ayları Şubat, Nisan, Haziran, Ağustos, Ekim ve Aralık'tır. Piyasada aynı anda, içinde bulunulan aya en yakın üç vade ayına ait sözleşmeler işlem görür. Bu üç vade ayından biri Aralık değilse Aralık vadeli sözleşmeler de ayrıca işleme açılır.

Örneğin, Temmuz 2017 tarihinde Pay ve Endeks sözleşmelerinin işleme açık vadeleri aşağıdaki gibi olacaktır:

Pay Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri:

- Temmuz 2017, Ağustos 2017, Eylül 2017, Aralık 2017

Endeks Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri:

- Ağustos 2017, Ekim 2017, Aralık 2017

Son İşlem Günü ve Vade Sonu:

Pay ve Endeks Vadeli İşlem/Opsiyon sözleşmelerinin son işlem günü ve vade sonu her vade ayının son iş günüdür. Yurt içi piyasaların resmi tatil nedeniyle yarım gün olması durumunda son işlem günü bir önceki iş günüdür.

VIOP Pay Sözleşmelerinin Sözleşme Kodları

Pay Sözleşmelerinin Asgari Unsurları En Özet Haliyle Sözleşme Kodlarında Yer Alır

Pay vadeli işlem sözleşmelerinde sözleşme kodu;

Sözleşme grubu, dayanak varlık kodu ve vade tarihi bilgilerini içerir.

Örnek:	F_EREGL1217	
F	EREGL	1217
Vadeli İşlem Sözleşmesi	Dayanak varlık kodu	Vade tarihi

Özsermaye hali uyarlamasına tabi olan ve böylelikle unsurları standart sözleşme unsurlarından farklılaşan pay vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde sözleşme kodlarının sonuna özsermaye hali uyarlamasına bağlı olarak ilgili sözleşmenin standart olmayan sözleşme olduğunu belirten bilgi (N1, N2, N3 vb.) ayrıca eklenir.

Pay opsiyon sözleşmelerinde sözleşme kodu;

Sözleşme grubu, dayanak varlık kodu, opsiyon tipi, vade tarihi, opsiyon sınıfı ve kullanım fiyatı bilgilerini içerir.

Örnek:	O_AKBNKE1217C8.00				
O	AKBNK	E	1217	C	8.00
Opsiyon Sözleşmesi	Dayanak varlık kodu	E: Avrupa	Vade tarihi	C: Alım opsiyonu P: Satım opsiyonu	Kullanım fiyatı

BIST 30 Endeks Sözleşmelerinin Kodları

Endeks Sözleşmelerinin Asgari Unsurları En Özet Haliyle Sözleşme Kodlarında Yer Alır

BIST 30 Endeks vadeli işlem sözleşmelerinde sözleşme kodu;

Sözleşme grubu, dayanak varlık kodu ve vade tarihi bilgilerini içerir.

Örnek:	F_XU0301217	
F	XU030	1217
Vadeli İşlem Sözleşmesi	Dayanak varlık kodu	Vade tarihi

BIST 30 Endeks opsiyon sözleşmelerinde sözleşme kodu;

Sözleşme grubu, dayanak varlık kodu, opsiyon tipi, vade tarihi, opsiyon sınıfı ve kullanım fiyatı bilgilerini içerir.

Örnek:	O_XU030E1217C98.000				
O	XU030	E	1217	C	98.000
Opsiyon Sözleşmesi	Dayanak varlık kodu	E: Avrupa	Vade tarihi	C: Alım opsiyonu P: Satım opsiyonu	Kullanım fiyatı

Mini BIST 30 Endeks opsiyon sözleşmelerinde sözleşme kodu;

Sözleşme grubu, dayanak varlık kodu, opsiyon tipi, vade tarihi, opsiyon sınıfı ve kullanım fiyatı bilgilerini içerir.

Örnek:	O_XU030ME1217C98.000					
O	XU030	M	E	1217	C	98.000
Opsiyon Sözleşmesi	Dayanak varlık kodu	M: Mini Opsiyon	E: Avrupa	Vade tarihi	C: Alım opsiyonu P: Satım opsiyonu	Kullanım fiyatı

ViOP Pay Sözleşmelerinin Vade Sonu Prosedürü

Son işlem günü bitiminde **pay vadeli işlem sözleşmelerinde** bulunan açık pozisyonlarınız fiziki uzlaşmaya konu olarak otomatik olarak kapatılır.

Son işlem günü bitiminde **pay opsiyon sözleşmelerinde** karda olan uzun pozisyonlar otomatik olarak kullanıma konu olmaktadır. Zararda olan pozisyondan kaynaklanan hakkın kullanılması veya karda olan pozisyondan kaynaklanan hakkın kullanılmaması için talimat verilmelidir.

Üyeler, pay opsiyon sözleşmelerinde kısa pozisyona sahip yatırımcılar için, vade sonunda Takasbank tarafından BISTECH Entegrasyon Raporları arasında yayınlanan, opsiyon kullanımına konu eşleşen hesaplar raporunda fiziki teslimata ilişkin bir yükümlülükleri olup olmadığını kontrol edebilir.

Vade sonu kâr/zarar hesaplamalarına esas teşkil eden vade sonu uzlaşma fiyatı, dayanak varlık olarak kabul edilen her payın spot piyasa kapanış seansında oluşan kapanış fiyatıdır.

Fiziki teslimata konu olan pay vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri, vade sonunda gün sonu işlemleri sırasında pay pozisyonlarına dönüşür ve o andan itibaren pay takas işlem kuralları geçerli olur.

Fiziki teslimata ilişkin nakit takas yükümlülükleri, vadeli işlem sözleşmeleri için son işlem günü uzlaşma fiyatları, opsiyon sözleşmeleri için ise sözleşmenin kullanım fiyatı esas alınarak hesaplanır.

ViOP Endeks Sözleşmelerinin Vade Sonu Prosedürü

Son işlem günü bitiminde **BIST 30 Endeks vadeli işlem sözleşmelerinde** bulunan açık pozisyonlarınız nakdi uzlaşmaya konu olarak borsa tarafından otomatik olarak kapatılır.

- Her bir vadeli işlem sözleşmesi bazında hesaplanan, vade sonu kâr/zarar hesaplamalarına esas teşkil eden vade sonu uzlaşma fiyatı, dayanak varlık olarak kabul edilen BIST 30 Endeksinin son işlem gününde spot piyasadaki seansta sürekli müzayedenin son 30 dakikası süresince ilan edilen endeks değerlerinin zaman ağırlıklı ortalaması ile BIST30 Endeks kapanış değerinin sırasıyla %80 ve %20 oranlarıyla ağırlıklandırılması ile hesaplanan değer 1000'e bölünmesi sonucunda bulunur.

Son işlem günü bitiminde **BIST 30 Endeks ve Mini BIST 30 Endeks opsiyon sözleşmelerinde** kârda olan opsiyon sözleşmeleri otomatik olarak kullanılır. Son işlem günü bitiminde herhangi bir kullanım bildirimi yapılmaz. Nakdi uzlaşmalı olan bu sözleşmeler için vade sonu kâr/zarar hesaplamalarına esas teşkil eden fiyat, her bir opsiyon sözleşmesi bazında aşağıdaki gibi hesaplanan uzlaşma fiyatıdır.

- Alım Opsiyonları:** Alım opsiyonları için vade sonu uzlaşma fiyatı, dayanak varlık olarak kabul edilen BIST 30 Endeksinin son işlem gününde spot piyasadaki seansta sürekli müzayedenin son 30 dakikası süresince ilan edilen değerlerinin zaman ağırlıklı ortalaması ile BIST 30 Endeksinin kapanış değerinin sırasıyla %80 ve %20 oranlarıyla ağırlıklandırılması ile hesaplanan değer 1000'e bölünmesi suretiyle bulunan değer (BIST30 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri için ilgili vade ayı için hesaplanan vade sonu uzlaşma fiyatı) ile opsiyon kullanım fiyatı arasındaki farkın en yakın fiyat adımına yuvarlanması sonucunda bulunur.

- Satım Opsiyonları:** Satım opsiyonları için vade sonu uzlaşma fiyatı, opsiyon kullanım fiyatı ile dayanak varlık olarak kabul edilen BIST 30 Endeksinin son işlem gününde spot piyasadaki seansta sürekli müzayedenin son 30 dakikası süresince ilan edilen değerlerinin zaman ağırlıklı ortalaması ile BIST 30 Endeksinin kapanış değerinin sırasıyla %80 ve %20 oranlarıyla ağırlıklandırılması ile hesaplanan değer 1000'e bölünmesi suretiyle bulunan değer (BIST30 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri için ilgili vade ayı için hesaplanan vade sonu uzlaşma fiyatı) arasındaki farkın en yakın fiyat adımına yuvarlanması sonucunda bulunur.

ViOP Pay ve Endeks Sözleşmeleri Fiyat Kotasyonu ve Minimum Fiyat Adımı

Pay ve Endeks vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin fiyatları Türk Lirası cinsinden verilir.

Pay vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin fiyatı 1 adet pay için virgülden sonra iki basamak olacak şekilde verilir.

BIST 30 Endeks vadeli işlem sözleşmelerinin fiyatı 1 adet dayanak varlık için virgülden sonra üç basamak olacak şekilde verilir.

BIST 30 ve Mini BIST 30 Endeks opsiyon sözleşmelerinin fiyatı 1 adet dayanak varlık için virgülden sonra iki basamak olacak şekilde verilir.

Pay Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmeleri:

Minimum fiyat adımı 0,01 TL'dir. Sözleşme büyüklükleri 100 adet pay olan bu sözleşmeler için fiyat adımının değeri 1 TL'ye (0,01*100) karşılık gelir. Bu tutar sözleşme fiyatının bir fiyat adımı değişmesi halinde bir adet sözleşmeden elde edeceğiniz kâr/zarar tutarıdır.

BIST 30 Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri:

Minimum fiyat adımı 0,025 TL'dir. Sözleşme büyüklüğü 1 adet dayanak varlık olan bu sözleşmeler için fiyat adımının değeri 2,5 TL'ye (0,025*100) karşılık gelir. Bu tutar sözleşme fiyatının bir fiyat adımı değişmesi halinde bir adet sözleşmeden elde edeceğiniz kâr/zarar tutarıdır.

BIST 30 Endeks Opsiyon Sözleşmeleri:

Minimum fiyat adımı 0,01 TL'dir. Sözleşme büyüklüğü 100 adet dayanak varlık olan bu sözleşmeler için fiyat adımının değeri 1 TL'ye (0,01*100) karşılık gelir.

Mini BIST30 Endeks Opsiyon Sözleşmeleri:

Minimum fiyat adımı 0,01'dir. Sözleşme büyüklüğü 1 adet dayanak varlık olan bu sözleşmeler için fiyat adımının değeri 0,01 TL'ye (0,01*1) karşılık gelir.

VIOP Pay Vadeli İşlem Sözleşmelerinin Alım-Satımı

12.06.2017 tarihinde; **Aralık 2017 vadeli ISCTR vadeli işlem sözleşmesinde (F_ISCTR1217)** en iyi alış fiyatı 5,75 ve en iyi satış fiyatı 6,20 iken bu sözleşmeyi 5,75'ten hemen satabilir veya 6,20'den hemen alabilirsiniz. Bu fiyatları uygun bulmuyorsanız yeni bir emir girebilirsiniz. Örneğin 5,84 fiyatlı alım emri gönderdiğinizde en iyi fiyatlı alış emri sizin emriniz olur ve bu fiyattan satmaya istekli bir tarafın çıkması durumunda işleminiz gerçekleşir.

Burada girdiğiniz fiyat, sözleşmeye konu olan payın Türk Lirası cinsinden değeridir. Bir sözleşme için vermiş olduğunuz alım emrinin eşleşmesi durumunda 100 adet pay büyüklüğünde bir adet sözleşmede uzun taraf olursunuz. 5,84'ten aldığınız 1 adet Aralık 2017 vadeli ISCTR vadeli işlem sözleşmesinin değeri 584 (1*100*5,84) TL'dir.

Bu sözleşmede aldığınız uzun pozisyonu vade tarihine kadar tutabilir ya da vade tarihinden önce aynı sözleşmeyi satarak pozisyonunuzu kapatabilirsiniz.

Vade tarihi gelmeden F_ISCTR1217 sözleşmesinde 1 adet satım yaptığınızda bu sözleşmede net pozisyonunuz 0 olur. 5,84'ten aldığınız ISCTR vadeli işlem sözleşmesini 5,98'den satmanız durumunda 14 $\{(5,98-5,84)*100*1\}$ TL kâr etmiş olursunuz.

Vadeye kadar beklerseniz 29 Aralık 2017 tarihinde ISCTR payını 5,84 TL' den **fiziksel olarak da** satın almış olursunuz. Bu tarihte ISCTR payının spot piyasada kapanış fiyatının 6,15 TL olması durumunda ise, ilgili payı 0,31 TL (6,15-5,84) kârla almış olursunuz. Bir sözleşme 100 adet ISCTR payını içerdiği için de kârınız 31 TL olur. Bu aşamadan sonra hesabınıza aktarılan payları portföyünüzde tutmaya devam edebilir, ya da doğrudan **spot piyasada satabilirsiniz**.

Pay vadeli işlem sözleşmelerinde pozisyon alabilmeniz için gerekli teminatı yatırmanız yeterlidir. Pozisyonunuzu sürdürdüğünüz süre boyunca teminatınız bu seviyenin üzerinde olmalıdır. Sahip olduğunuz pozisyonlarınız için her gün sonunda oluşan uzlaşma fiyatına göre kar/zarar hesaplanır ve oluşan kar/zarar hesabınıza yansıtılır. Hesabınızın kar/zarara göre güncellenmesi sonucu teminatınızın bu seviyenin altına düşmesi halinde teminat tamamlama çağrısına maruz kalırsınız ve teminatınızı başlangıç seviyesine tamamlamanız gerekir.

VIOP Pay Opsiyon Sözleşmelerinin Alım-Satımı

12.06.2017 tarihinde; **Aralık 2017 vadeli 6,50 kullanım fiyatlı THYAO alım opsiyonu sözleşmesinde (O_THYAOE1217C6.50)** en iyi alış fiyatı 0,85 ve en iyi satış fiyatı 0,91 iken bu sözleşmeyi 0,85'ten satabilir veya 0,91'den alabilirsiniz. Bu fiyatları uygun bulmuyorsanız yeni bir emir girebilirsiniz. Örneğin 0,87 fiyatlı alım emri gönderdiğinizde en iyi fiyatlı alış emri sizin emriniz olur ve bu fiyattan satmaya istekli bir tarafın çıkması durumunda işleminiz gerçekleşir.

Burada girdiğiniz fiyat 1 adet dayanak varlık için verilen prim değeridir. Bir sözleşme için vermiş olduğunuz alım emrinin eşleşmesi durumunda 100 adet THYAO payı büyüklüğünde bir adet alım opsiyonu sözleşmesinde uzun taraf olmuş olursunuz. Bu durumda 87 (0,87*100) TL karşılığında 100 adet THYAO payını vade tarihi geldiğinde 6,50 TL fiyatından alma hakkını almış olursunuz.

Bu sözleşmede aldığınız uzun pozisyonu vade tarihine kadar tutabilir ve vade tarihi geldiğinde hakkınızı kullanabilirsiniz ya da vade tarihinden önce aynı sözleşmeyi satarak **ters işlemle pozisyonunuzu kapatabilirsiniz**. Almış olduğunuz opsiyon sözleşmesinin Avrupa tipi olması nedeniyle alım hakkınızı vade tarihi öncesinde kullanamazsınız.

Vade tarihi gelmeden almış olduğunuz pozisyonu kapatmak istemeniz halinde O_THYAOE1217C6.50 sözleşmesinde 1 adet satım yapmanız yeterli olur. Böylelikle bu sözleşmedeki net pozisyonunuz 0 olur. Fiyatların yükselmesi ve 0,87 TL'den aldığınız bu sözleşmeyi 0,93 TL'den satmanız halinde bu işlemlerinizin sonucunda prim farkından 6 $\{(0,93-0,87)*100*1\}$ TL kâr edersiniz.

Vadeye kadar beklemeniz halinde bu tarihte opsiyon karda ise otomatik kullanıma konu olur. Bu durumda, sahip olduğunuz her bir opsiyon sözleşmesi için 100 adet THYAO payını 6,50 TL'den satın almış olursunuz. Bu tarihte THYAO payının spot piyasada kapanış fiyatının 6,75 TL olması durumunda ise, ilgili payı 0,25 TL (6,75-6,50) kârla almış olursunuz. Bir sözleşme 100 adet ISCTR payını içerdiği için de kârınız 25 TL olur. Bu aşamadan sonra hesabınıza aktarılan payları portföyünüzde tutmaya devam edebilir, ya da doğrudan **spot piyasada satabilirsiniz**.

Pay opsiyon sözleşmelerinde pozisyon alabilmeniz için gerekli teminatı yatırmanız gerekir. Pozisyonunuzu sürdürdüğünüz süre boyunca teminatınız başlangıç seviyesinin üzerinde olmalıdır. VIOP Pay Opsiyonları ön ödemeli olduğundan işlemi takip eden işgününde ödenen/alınan prim hesabınıza yansıtılır. Hesabınıza yatırılan primi, hesabınızda tutarak sonraki işlemlerinizi için teminat olarak kullanabilir ya da teminat seviyenizin yeterli olması halinde hesabınızdan çekebilirsiniz.

ViOP Endeks Vadeli İşlem Sözleşmelerinin Alım-Satımı

12.06.2017 tarihinde; **Aralık 2017 vadeli BIST 30 Endeks vadeli işlem sözleşmesinde (F_XU0301217)** en iyi alış fiyatı 101,000 ve en iyi satış fiyatı 101,525 iken bu sözleşmeyi 101,000 TL'den hemen satabilir veya 101,525 TL'den hemen alabilirsiniz. Bu fiyatları uygun bulmuyorsanız yeni bir emir girebilirsiniz. Örneğin 101,375 fiyatlı alım emri gönderdiğinizde en iyi fiyatlı alış emri sizin emriniz olur ve bu fiyattan satmaya istekli bir tarafın çıkması durumunda işleminiz gerçekleşir.

Burada girdiğiniz fiyat, sözleşmeye konu 1 adet dayanak varlığın TL cinsinden değeridir. Bir sözleşme için vermiş olduğunuz alım emrinin eşleşmesi durumunda 100 adet dayanak varlık büyüklüğünde bir adet sözleşmede uzun taraf olursunuz. 101,375 TL'den aldığınız 1 adet Aralık 2017 vadeli BIST 30 Endeks vadeli işlem sözleşmesinin değeri 10.137,5 (1*100*101,375) TL'dir.

Bu sözleşmede aldığınız uzun pozisyonu vade tarihine kadar tutabilir ya da vade tarihinden önce aynı sözleşmeyi satarak pozisyonunuzu kapatabilirsiniz.

Vade tarihi gelmeden F_XU0301217 sözleşmesinde 1 adet satım yaptığınızda bu sözleşmede net pozisyonunuz 0 olur. 101,375 TL'den aldığınız BIST 30 Endeks vadeli işlem sözleşmesini 101,975 TL'den satmanız durumunda $60 \{(101,975 - 101,375) * 100 * 1\}$ TL kâr etmiş oldunuz.

Vadeye kadar beklerseniz 29 Aralık 2017 tarihinde, Aralık 2017 vadeli BIST 30 Endeks vadeli işlem sözleşmesi için hesaplanan vade sonu uzlaşma fiyatı ile sözleşmeyi aldığınız fiyat arasındaki fark kadar kâr/zarar elde edersiniz. Örneğin vade tarihinde vade sonu uzlaşma fiyatı 102,125 ise $75 \{(102,125 - 101,375) * 100 * 1\}$ TL kâr elde etmiş olursunuz.

BIST 30 Endeks vadeli işlem sözleşmelerinde pozisyon alabilmeniz için gerekli başlangıç teminatını yatırmanız yeterlidir. Pozisyonunuzu sürdürdüğünüz süre boyunca teminatınız bu seviyenin üzerinde olmalıdır. Sahip olduğunuz pozisyonlarınız için her gün sonunda oluşan uzlaşma fiyatına göre kâr/zarar hesaplanır ve oluşan kâr/zarar hesabınıza yansıtılır. Hesabınızın kâr/zarara göre güncellenmesi sonucu teminatınızın başlangıç seviyesinin altına düşmesi halinde teminat tamamlama çağrısına maruz kalırsınız ve teminatınızı başlangıç seviyesine tamamlamanız gerekir.

ViOP Endeks Opsiyon Sözleşmelerinin Alım-Satımı

12.06.2017 tarihinde; **Aralık 2017 vadeli 100 kullanım fiyatlı BIST 30 Endeks alım opsiyonu sözleşmesinde (O_XU030E1217C100.000)** en iyi alış fiyatı 8,01 ve en iyi satış fiyatı 8,09 iken bu sözleşmeyi 8,01 TL'den satabilir veya 8,09 TL'den alabilirsiniz. Bu fiyatları uygun bulmuyorsanız yeni bir emir girebilirsiniz. Örneğin 8,03 fiyatlı alım emri gönderdiğinizde en iyi fiyatlı alış emri sizin emriniz olur ve bu fiyattan satmaya istekli bir tarafın çıkması durumunda işleminiz gerçekleşir.

Burada girdiğiniz fiyat 1 adet dayanak varlık için verilen prim değeridir. Bir sözleşme için vermiş olduğunuz alım emrinin eşleşmesi durumunda 100 adet dayanak varlık büyüklüğünde bir adet alım opsiyonu sözleşmesinde uzun taraf olmuş olursunuz. Bu durumda 803 (8,03*100) TL karşılığında 100 adet endeks dayanak varlığını vade tarihi geldiğinde 100,00 TL fiyatından alma hakkını almış olursunuz.

Bu sözleşmede aldığınız uzun pozisyonu vade tarihine kadar tutabilir ve vade tarihi geldiğinde hakkınızı kullanabilirsiniz ya da vade tarihinden önce aynı sözleşmeyi satarak ters işlemle pozisyonunuzu kapatabilirsiniz. Almış olduğunuz opsiyon sözleşmesinin Avrupa tipi olması nedeniyle alım hakkınızı vade tarihi öncesinde kullanamazsınız.

Vade tarihi gelmeden almış olduğunuz pozisyonu kapatmak istemeniz halinde O_XU030E1217C100.000 sözleşmesinde 1 adet satım yapmanız yeterli olur. Böylelikle bu sözleşmedeki net pozisyonunuz 0 olur. Fiyatların yükselmesi ve 8,03 TL'den aldığınız bu sözleşmeyi 8,37 TL'den satmanız halinde bu işlemlerinizin sonucunda prim farkından $34 \{(8,37-8,03)*100*1\}$ TL kâr edersiniz.

Vadeye kadar beklemeniz halinde bu tarihte opsiyon kârda ise opsiyon Takasbank tarafından otomatik olarak kullanılır. Bu durumda, son işlem gününde Aralık 2017 vadeli BIST 30 Endeks vadeli işlem sözleşmesi için belirlenen vade sonu uzlaşma fiyatı ile opsiyon kullanım fiyatı arasındaki fark kadar kâr edersiniz.

BIST 30 Endeks opsiyon sözleşmelerinde pozisyon alabilmeniz için gerekli teminatı yatırmanız gerekir. Pozisyonunuzu sürdürdüğünüz süre boyunca teminatınız bu seviyenin üzerinde olmalıdır. ViOP Endeks Opsiyonları ön ödemeli olduğundan gün sonunda ödenen/alınan prim hesabınıza yansıtılır.

Pay Vadeli İşlem Sözleşmesi Alım/Satım Örneği: SPOT Piyasada Pay Almak & ViOP'ta Pay Sözleşmesi Almak

12.06.2017 tarihinde TCELL payının Haziran sonuna kadar yükseleceğini öngördüğünüzü ve 10.000 adet alma niyetinde olduğunuzu düşünelim. Spot piyasada TCELL payının 12,45 TL'den işlem gördüğü bu tarihte 10.000 adet TCELL payı için 124.500 TL'ye ihtiyacınız vardır.

Aynı işlemi **TCELL Vadeli İşlem Sözleşmelerini kullanarak** sadece belli bir teminat karşılığında ViOP'ta gerçekleştirebilirsiniz. Bu tarihte 12,55 TL'den işlem gören ve sözleşme büyüklüğü 100 adet TCELL payı olan **Haziran 2017 vadeli TCELL vadeli işlem sözleşmesinden (F_TCELL0617)** 100 adet aldığınızda 125.500 TL değerinde pozisyon almış olursunuz. Bu işlemi yapabilmeniz için bu tarihte geçerli olan parametrelere göre 100 sözleşme için hesaplanmış olan 11.000 TL teminatın yatırılması yeterlidir.

Beklentinizin gerçekleştiğini ve 24.06.2017 tarihinde TCELL payının spot piyasada 13,05 TL'den, F_TCELL0617 sözleşmesinin de ViOP'ta 13,25 TL'den işlem gördüğünü düşünelim.

İşleminizi spot piyasada yapar ve aldığınız TCELL paylarını 24.06.2017 tarihinde satarsanız $6.000 \{10.000 \cdot (13,05 - 12,45)\}$ TL kâr edersiniz. Bu kâr yaklaşık **%5'lik bir kazanç** karşılık gelmektedir.

İşleminizi ViOP'ta yapar ve F_TCELL0617 sözleşmesinde aldığınız 100 uzun pozisyonu 24.06.2018 tarihinde ters işlemle kapatırsanız $7.000 \{(13,25 - 12,55) \cdot 100 \cdot 100\}$ TL kâr edersiniz. Kaldıraç etkisi sayesinde yaklaşık **%64'lük bir kazanç** sağlarsınız. Ayrıca teminat olarak yatırdığınız miktar da bu süre zarfında nemalandırılır.

10 Bin TCELL Payı için gerekli fon tutarı

SPOT	ViOP
10.000*12,45=124.500 TL	100*110=11.000 TL
Aradaki fark olan 113.500 TL'yi istediğiniz yatırım enstrümanında değerlendirebilirsiniz.	

Pay Opsiyon Sözleşmesi Alım/Satım Örneği: Korunma Amaçlı İşlem

Pay fiyatlarındaki değişim riskinden korunmak isteyen yatırımcılar pay opsiyon sözleşmelerini kullanarak fiyat değişim riskinden korunabilir.

2017 yılının Haziran ayında, VAKBN payında 10.000 adetlik bir pozisyonunuz olduğunu ve Haziran ayı sonunda elinizdeki payları satmayı planladığınızı düşünelim. Bu durumda, Haziran ayı sonuna kadar geçen sürede payın fiyatının düşmesinden endişe duyarsınız. Pay fiyatının düşme riskine karşı ViOP'ta işlem gören Haziran vadeli 5,00 TL kullanım fiyatlı satım opsiyonundan 100 adet satın alarak korunabilirsiniz. Spot piyasada payın fiyatının 5,20 TL seviyelerinde seyrettiği bu dönemde alınan opsiyonun primi 0,11 TL'dir.

Vade tarihi geldiğinde korkunuz gerçekleşir ve payın fiyatı düşerse ödenen prim sayesinde kârınız önceden düşündüğünüz seviyede sabitlenmiş olur.

Aksine payın fiyatı yükselirse opsiyon sözleşmesinden gelen hakkı kullanmaz ve kârlılığınıza bir sınır getirmezsiniz. **Opsiyon sözleşmeleriyle, kârınızı yalnızca ödediğiniz prim kadar azaltarak pay fiyatındaki düşüşten korunursunuz.**

Pay fiyatının yükselerek sizin hakkınızı kullanmamanız halinde sözleşmenin karşı tarafı olan opsiyon satıcısının öngörüsü gerçekleşmiş demektir. Bu durumda fiyat hareketinden kâr elde etmek isteyen yatırımcı aldığı risk karşısında prim kadar kâr elde eder.

VAKBN payının farklı fiyat seviyelerinde elde edeceğiniz gelir tablodaki gibi olur:

Payın Fiyatı	Opsiyon Sözleşmesinin Kullanımından Sağlanan Gelir	Spotta Payın Satışından Sağlanan Gelir	Opsiyon Primi	Net Gelir
4,80	$5,00 \cdot 100 \cdot 100 = 50.000\text{TL}$	-	1.100TL	48.900TL
4,90	$5,00 \cdot 100 \cdot 100 = 50.000\text{TL}$	-	1.100TL	48.900TL
5,00	Opsiyon Kullanılmaz	50.000TL	1.100TL	48.900TL
5,10	Opsiyon Kullanılmaz	51.000TL	1.100TL	49.900TL

Pay Opsiyon Sözleşmesi Alım/Satım Örneği: Spekülasyon Amaçlı İşlem

Pay fiyatlarındaki değişim riskini üstlenerek fiyat hareketlerinden kâr elde etmek isteyen yatırımcılar pay opsiyon sözleşmelerini kullanabilir. Pay opsiyon sözleşmeleri yatırım yapma motivasyonuna sahip yatırımcıların birçok yatırım stratejisini uygulamalarına olanak veren enstrümanlardır.

2017 yılının Haziran ayında, Ağustos sonuna kadar TUPRS payının yükseleceği beklentisinde olduğunuzu düşünelim. ViOP'ta işlem gören Ağustos vadeli 65,00 TL kullanım fiyatlı satım opsiyonundan 100 adet satarak fiyat değişim riskini üstlenir ve beklentinizin gerçekleşmesi halinde fiyat hareketinden kâr elde edebilirsiniz. Spot piyasada payın 66,00 TL seviyelerinde seyrettiği bu dönemde satılan opsiyonun primi 1,91 TL'dir.

Fiyat beklentinizin gerçekleşmesi ve TUPRS payının fiyatının yükselmesi, satmış olduğunuz satım opsiyonu alıcısının opsiyonu kullanmaması anlamına gelmektedir.

TUPRS payının fiyatının yükselmesi halinde öngörünüz gerçekleşir ve sözleşmenin karşı tarafı olan satım opsiyonu alıcısı opsiyonu kullanmaz. Bu durumda kâr elde etmek amacıyla girdiğiniz bu pozisyondan prim kadar kâr elde etmiş olursunuz.

Vade tarihi geldiğinde TUPRS payının fiyatı düşerse opsiyon alıcısı opsiyon sözleşmesinden gelen hakkı kullanır. Alıcının hakkını kullanmak istemesi halinde opsiyon satıcısının yükümlülüğü bulunmaktadır. Öngörünüzün gerçekleşmediği bu durumda TUPRS payının fiyatının düştüğü oranda zarar edersiniz.

TUPRS payının farklı fiyat seviyelerinde elde edeceğiniz gelir tablodaki gibi olur:

Payın Fiyatı	Opsiyon Sözleşmesinin Kullanımından Kaynaklanan Gider	Opsiyon Primi	Kâr/Zarar
67,00	Opsiyon Kullanılmaz	19.100TL	19.100TL
65,00	Opsiyon Kullanılmaz	19.100TL	19.100TL
63,00	(63,00-65,00)*100*100=(-20.000)TL	19.100TL	-900TL
61,00	(61,00-65,00)*100*100=(-40.000)TL	19.100TL	-20.900TL

ViOP Pay ve Endeks Sözleşmelerinin Teminatlandırma Yöntemi

ViOP'ta vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım ya da satım yapabilmek için Takasbank'ta açılan hesabınıza teminat yatırmanız gerekmektedir. Takasbank, piyasada her hesap için portföy bazlı teminatlandırma yöntemini kullanır. Portföy bazında teminat hesaplamasına esas teşkil edecek parametreler Takasbank tarafından belirlenir ve duyurulur. Takasbank, portföy bazında teminatlandırma işlemlerinde portföy bazlı risk yönetimi algoritmasını baz alan BISTECH Marjin Yöntemini kullanır.

En basit haliyle örnek vermek gerekirse, portföyünüzde vadeli işlem sözleşmeleri için, başka herhangi bir pozisyonunuz yokken sadece 1 pozisyon almak için gerekli teminatı öğrenmek için risk parametre dosyasında tanımlanan ve dayanak varlık için oluşabilecek maksimum fiyat değişikliğini ifade eden, “Fiyat Değişim Aralığı”na (Price Scan Range-PSR) bakılabilir. Böyle bir durumda alacağınız pozisyon için sizden 1 PSR değerinde bir teminat istenecektir.

Örneğin, aşağıdaki tabloya göre başka bir pozisyonunuz yokken BIST 30 vadeli işlem sözleşmesinde 10 adet kısa ya da uzun pozisyon almak için talep edilecek teminat tutarı: 1.025*10=10.250'dir.

BISTECH MARJİN YÖNTEMİ RİSK PARAMETRE TABLOSU (TÜREV PİYASASI) (TABLE OF BISTECH RISK PARAMETERS)			
1) Fiyat Değişim Aralığı (Price Scan Range-PSR)			
Vadeli İşlem Sözleşmeleri ve Opsiyon Sözleşmeleri (Futures and Options)			
Kontratlar (Contracts)	Fiyat Değişim Aralığı (TL) (Price Scan Range - PSR)	Kontratlar (Contracts)	Fiyat Değişim Aralığı (TL) (Price Scan Range - PSR)
AKBNK	100	RUBTRY	510
ARCLK	285	SAHOL	110
BIST30	1.025	SASX	35
BIST30X	10,25	SISE	50
CNHTRY	270	TCELL	110
COTEGE	630	THYAO	90
EKGYO	30	TOASO	355
ELCBAS	1.030	TTKOM	55
EREGL	70	TUPRS	1.090
EURTRY	200	USDTRY	180
FBIST	70	USDTRYK	180
GARAN	105	VAKBN	75
HALKB	175	WHTANR	655
ISCTR	75	WHTDRM	675
KCHOL	160	XAUTRY	15
KRDMD	20	YKBK	45
ONRPM	205	Kontratlar (Contracts)	Fiyat Değişim Aralığı (USD) (Price Scan Range - PSR)
ONRPQ	315		
PETKM	55	EURUSD	60
PGSUS	245	HMSTR	320
RUBTRY	510	XAUUSD	80

*Risk parametre tablosu örnek olarak verilmiştir. Güncel risk parametre değerlerine Takasbank web sitesinden ulaşabilirsiniz.
<https://www.takasbank.com.tr/tr/kaynaklar/bistech-risk-parametreleri> **Aracı kurumlar müşterilerinden risk yönetimi çerçevesinde Borsa ve Takasbank tarafından belirlenmiş teminat tutarlarından daha fazlasını talep edebilirler.

BISTECH Marjin Yöntemi portföyünüzdeki ürünlerin birbirleriyle ilişkilerini çeşitli parametreler ile ölçtüğü için, portföyünüze göre bulunması gereken teminatınız değişecektir. Bunun dışında opsiyon sözleşmelerinde uzun pozisyonlar için teminat gerekmez.

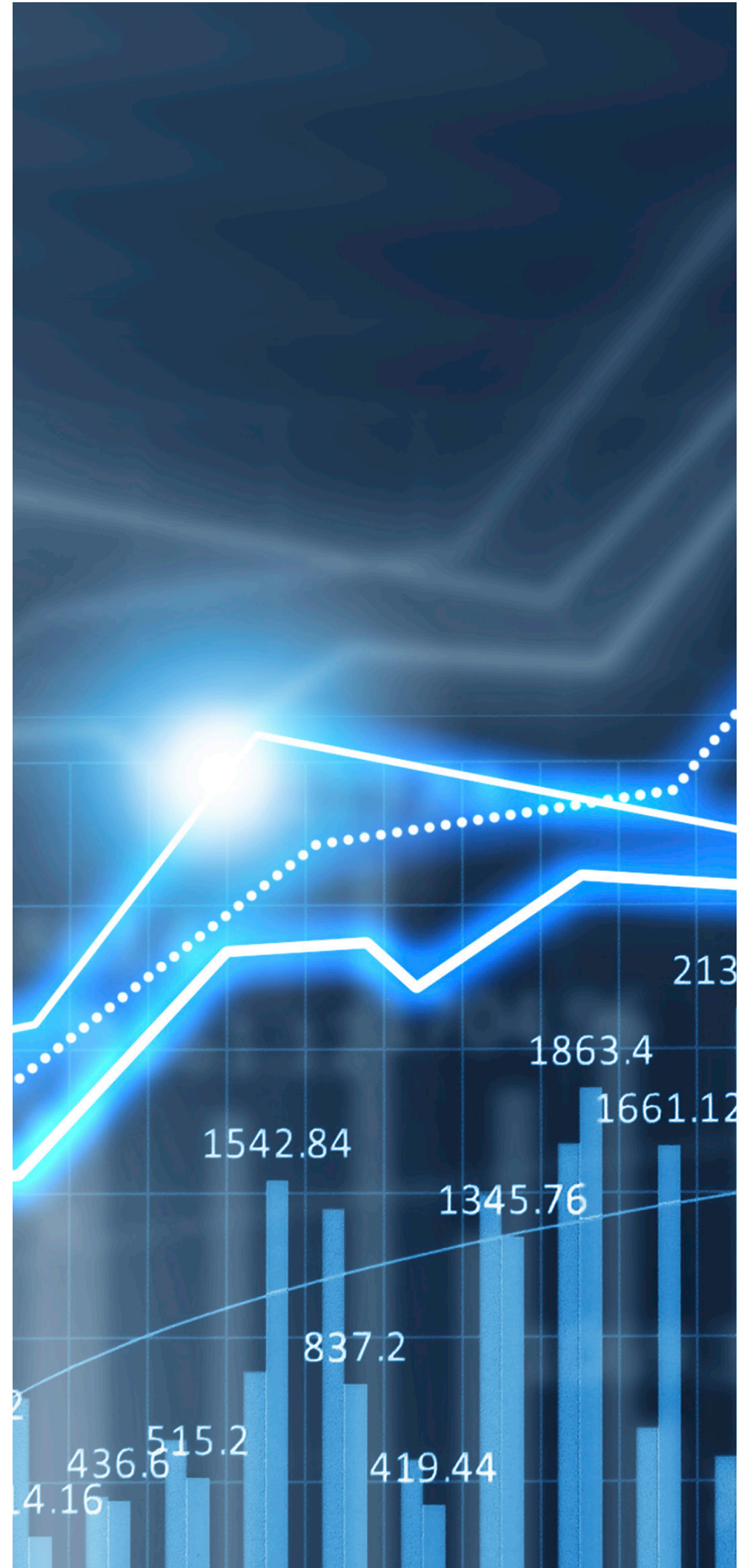
*Teminatların kompozisyonu ve Takas esasları ilgili diğer hususlar için: “ViOP MKT Prosedürü BISTECH”
<https://www.takasbank.com.tr/tr/Sayfalar/Prosedurler.aspx>

ViOP Pay ve Endeks Sözleşmeleri Riskli Enstrümanlar mıdır?

ViOP Pay ve Endeks Sözleşmelerini kullanan yatırımcıların sahip oldukları sözleşmelerin getirdiği riskleri bilmeleri de çok önemlidir. Bu sözleşmeler tek başlarına kullanılırsa sözleşmede alınan pozisyonun yönüne ve opsiyon sözleşmelerinde opsiyonun türüne göre riskli olabilir.

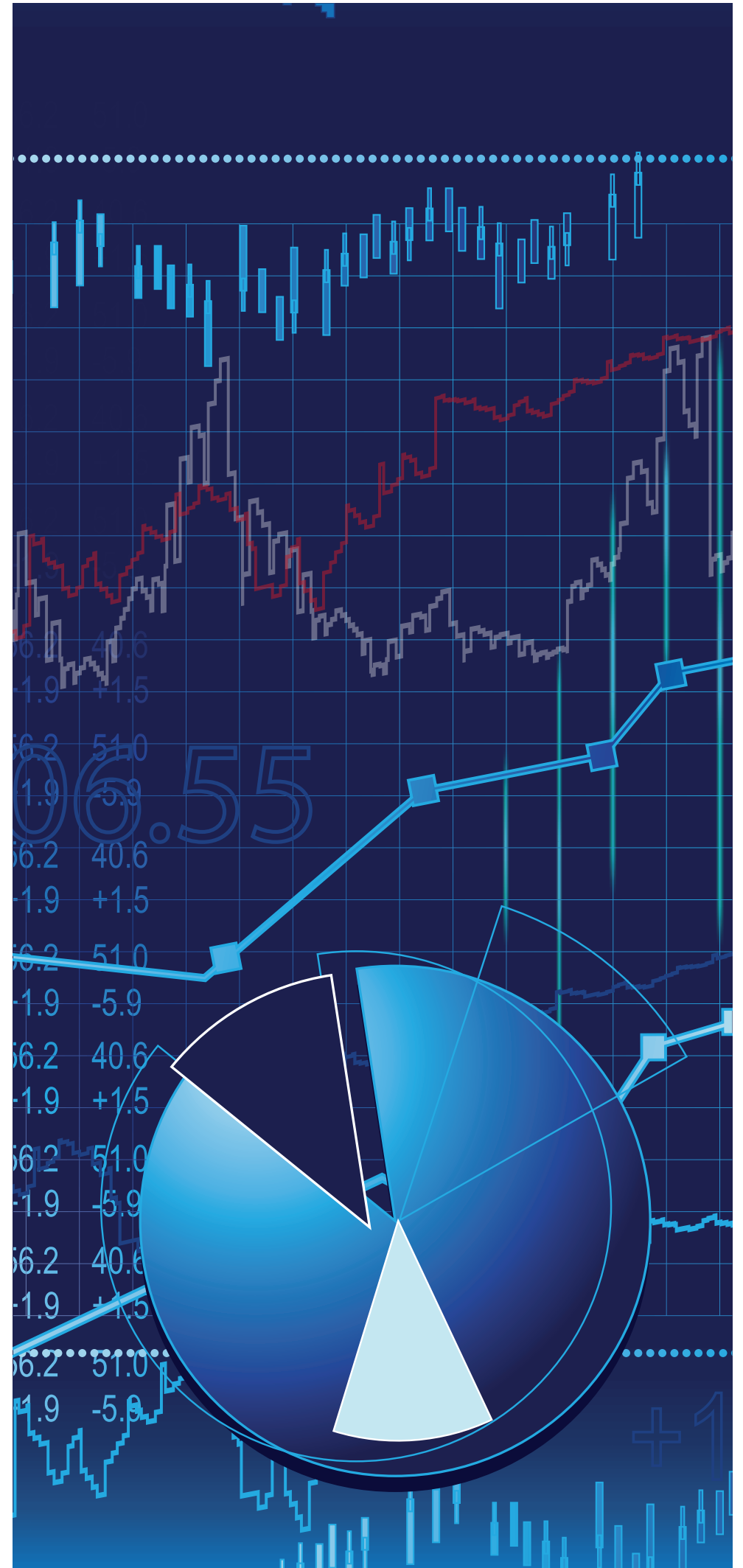
Unutmayın!

- Dayanak varlık fiyatı konusundaki beklentiniz yanlış çıkarsa pay veya endeks sözleşmelerinde para kazanmanız mümkün değildir.
- Bir opsiyon satarsanız, görece küçük ters bir piyasa hareketinde, opsiyon satmakla elde ettiğiniz prim ödemesini aşabilecek sınırsız potansiyel kayıp riskini üstlenirsiniz. Dolayısıyla, sadece yüksek sermayeye sahip deneyimli kişilerin opsiyon satımı yapması önerilmektedir.
- ViOP sözleşmelerinde kaldıraç oranları Takasbank tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda sürekli makul seviyelerde ve kontrol altında tutulmaktadır. Ancak kaldıraç etkisinin yüksek kazançlar sağlayabileceği gibi yüksek zararlara da yol açabileceği unutulmamalıdır.
- Bir sözleşmede aldığınız pozisyonun riskinden diğer sözleşmelerde aldığınız pozisyonlar ile korunabilirsiniz. Örneğin bir opsiyon sözleşmesi alım/satımı yaptığınızda alım/satım yaptığınız miktarın opsiyon sözleşmesi deltasıyla çarpımı kadar vadeli işlem sözleşmesi alım/satımı yaparak aldığınız riski azaltabilir ya da tamamen ortadan kaldıracabilirsiniz.

ViOP Hızlı Kılavuz - Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri

	Pay Vadeli İşlem Sözleşmeleri
Dayanak Varlık	AKBNK, ARCLK, EKGYO, EREGL, GARAN, HALKB, ISCTR, KCHOL, KRDMMD, PETKM, PGSUS, SAHOL, SISE, TCELL, THYAO, TOASO, TTKOM, TUPRS, VAKBN ya da YKBNK
Sözleşme Büyüklüğü	100 adet pay
İşlem Para Birimi	TL
Fiyat Kotasyonu	Emir defterinde fiyat teklifleri 1 adet dayanak varlık bazında gösterilir. Diğer bir ifadeyle, işlem sisteminde sözleşmelere ait teklifler, bir adet dayanak varlık için verilen fiyat üzerinden girilir. Sözleşmenin fiyatı, virgülden sonra iki basamak olacak şekilde işlem sistemine girilir. Miktar teklifleri bir adet sözleşme ve katları şeklinde girilir.
Minimum Fiyat Adımı	0,01
Uzlaşma Şekli	Fiziki Teslimat
Takas Süresi	Fiziki teslimat işlemlerinde takas süresi T + 2 olarak uygulanır. Zararlar hesaplardan T günü sonunda tahsil edilir, karlar hesaplara T günü sonunda aktarılır.
Günlük Uzlaşma Fiyatı	İstisnai durumlar dışında günlük uzlaşma fiyatı olarak; a) Seans sona ermeden önceki son 10 dakika içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, b) Eğer son 10 dakika içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde geriye dönük olarak bulunan son 10 işlemin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı alınır. c) Seans içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, d) Seans içerisinde hiç işlem yapılmamışsa, bir önceki günün uzlaşma fiyatı günlük uzlaşma fiyatı olarak belirlenir.
Vade Sonu ve Son İşlem Günü	Her vade ayının son iş günü
Günlük Fiyat Değişim Limiti	Günlük fiyat değişim limiti, her bir sözleşme için belirlenen baz fiyatın $\pm\%20$ 'sidir.
İşlem Saatleri	İşlemler 09:30-18:10 saatleri arasında tek bir seansta gerçekleştirilir.
Takas Kurumu	İstanbul Takas ve Saklama Bankası (Takasbank)
İşlem Teminatı Esasları	BISTECH Marjin yöntemi ile portföy bazında teminatlandırma yöntemi kullanılarak belirlenir.

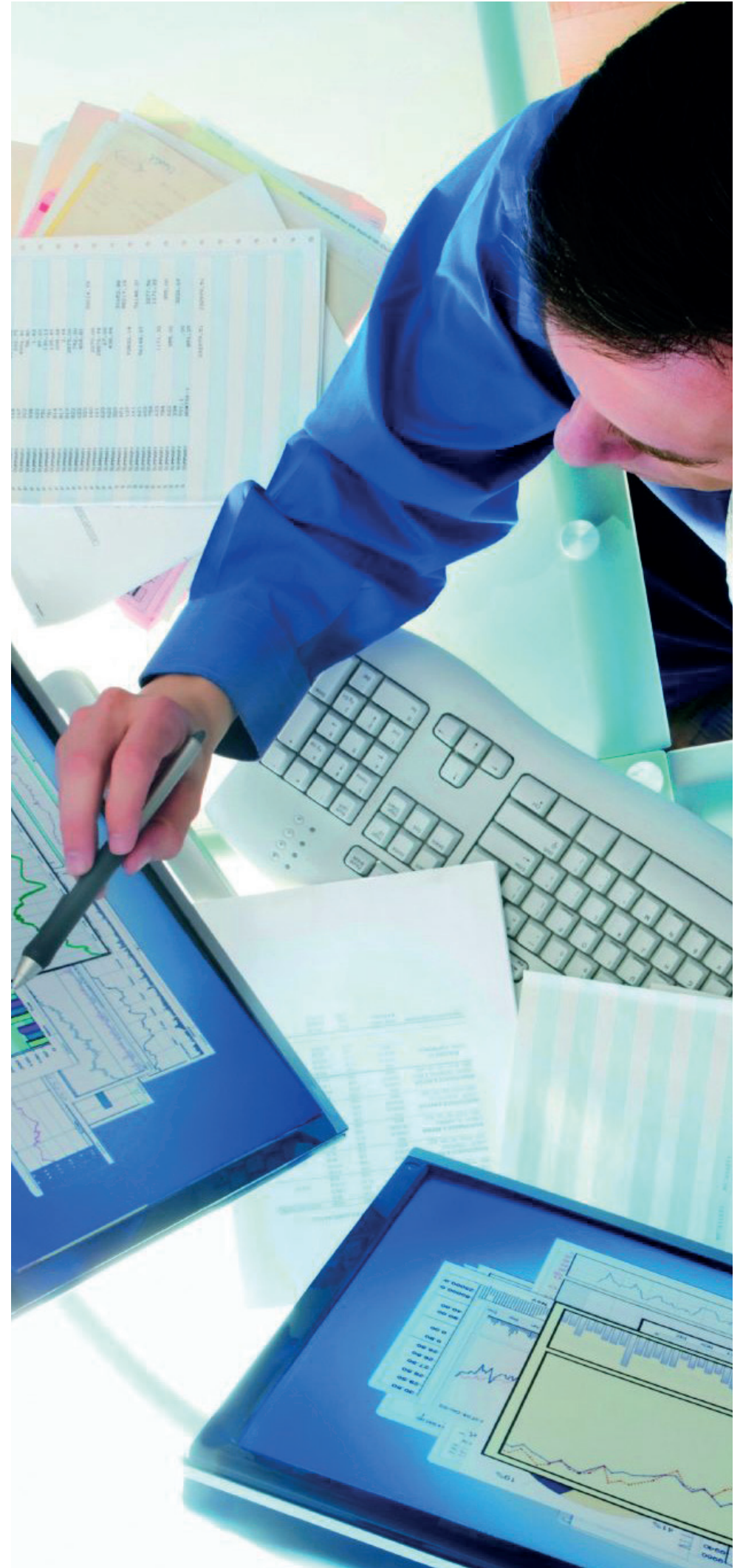
ViOP Hızlı Kılavuz - Pay Opsiyon Sözleşmeleri

	Pay Opsiyon Sözleşmeleri			
Dayanak Varlık	AKBNK, ARCLK, EKGYO, EREGL, GARAN, HALKB, ISCTR, KCHOL, KRDM, PETKM, PGSUS, SAHOL, SISE, TCELL, THYAO, TOASO, TTKOM, TUPRS, VAKBNK ya da YKBNK			
Sözleşme Büyüklüğü	100 adet pay			
İşlem Para Birimi	TL			
Fiyat Kotasyonu	Bir adet dayanak varlığın prim değeri virgülden sonra iki basamak olacak şekilde teklif verilir.(Örn: 0,06 TL)			
Minimum Fiyat Adımı	0,01			
Uzlaşma Şekli	Fiziki Teslimat			
Takas Süresi	Fiziki teslimat işlemlerinde takas süresi T + 2 olarak uygulanır. Prim borçları hesaplardan T günü tahsil edilir, prim alacakları hesaplara T günü aktarılır.			
Opsiyon Tipi	Avrupa (Sözleşme ile tanınan hak vade sonunda kullanılabilir)			
Günlük Uzlaşma Fiyatı	İstisnai durumlar dışında günlük uzlaşma fiyatı olarak; a) Seans sona ermeden önceki son 10 dakika içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, b) Eğer son 10 dakika içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde geriye dönük olarak bulunan son 10 işlemin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı alınır. c) Seans içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, d) Seans içerisinde hiç işlem yapılmamışsa, dayanak varlık ve dayanak varlığa bağlı diğer sözleşmelerdeki fiyatlar dikkate alınarak hesaplanan teorik fiyatlar günlük uzlaşma fiyatı olarak belirlenir.			
Vade Sonu ve Son İşlem Günü	Her vade ayının son iş günü			
Günlük Fiyat Değişim Limiti	Baz Fiyat	Limit Tanımı	Limit Değeri	Limit Örneği
	0,01-0,99	Sabit	+3,00	Baz Fiyat : 0,50 Alt Limit : - Üst Limit : 3,50
	1,00-14,99	Yüzde (%)	+%300	Baz Fiyat : 2,50 Alt Limit : - Üst Limit : 10,00
	15,00 ve üstü	Sabit	+100,00	Baz Fiyat : 60,00 Alt Limit : - Üst Limit : 160,00
İşlem Saatleri	İşlemler 09:30-18:10 saatleri arasında tek bir seansta gerçekleştirilir.			
Takas Kurumu	İstanbul Takas ve Saklama Bankası (Takasbank)			
İşlem Teminatı Esasları	BISTECH Marjin yöntemi ile portföy bazında teminatlandırma yöntemi kullanılarak belirlenir.			

ViOP Hızlı Kılavuz - Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri

	Endeks Vadeli İşlem Sözleşmeleri
Dayanak Varlık	BIST 30 Fiyat Endeksi.
Sözleşme Büyüklüğü	Dayanak varlık, endeks değerinin 1.000'e bölünmüş halidir. Her bir endeks vadeli işlem sözleşmesi bu şekilde hesaplanan 100 adet dayanak varlığı temsil eder.
İşlem Para Birimi	TL
Fiyat Kotasyonu	Bir adet dayanak varlığın değeri virgülden sonra üç basamak olacak şekilde verilir . (Örn: 92,025 TL)
Minimum Fiyat Adımı	0,025
Uzlaşma Şekli	Nakdi Uzlaşma
Takas Süresi	Takas süresi T+1 olarak uygulanır. Zararlar hesaplardan T günü tahsil edilir, karlar hesaplara T günü aktarılır.
Günlük Uzlaşma Fiyatı	İstisnai durumlar dışında günlük uzlaşma fiyatı olarak; a) Seans sona ermeden önceki son 10 dakika içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, b) Eğer son 10 dakika içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde geriye dönük olarak bulunan son 10 işlemin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı alınır. c) Seans içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, d) Seans içerisinde hiç işlem yapılmamışsa, bir önceki günün uzlaşma fiyatı günlük uzlaşma fiyatı olarak belirlenir.
Vade Sonu ve Son İşlem Günü	Her vade ayının son iş günü
Günlük Fiyat Değişim Limiti	Günlük fiyat değişim limiti, her bir sözleşme için belirlenen baz fiyatın $\pm\%15$ 'idir.
İşlem Saatleri	İşlemler 09:30-18:15 saatleri arasında tek bir seansta gerçekleştirilir.
Takas Kurumu	İstanbul Takas ve Saklama Bankası (Takasbank)
İşlem Teminatı Esasları	BISTECH Marjin yöntemi ile portföy bazında teminatlandırma yöntemi kullanılarak belirlenir.

VIOP Hızlı Kılavuz - Endeks Opsiyon Sözleşmeleri

	Endeks Opsiyon Sözleşmeleri
Dayanak Varlık	BIST 30 Fiyat Endeksi.
Sözleşme Büyüklüğü	Dayanak varlık, endeks değerinin 1.000'e bölünmüş halidir. Her bir endeks opsiyon sözleşmesi bu şekilde hesaplanan 100 adet dayanak varlığı temsil eder.
İşlem Para Birimi	TL
Fiyat Kotasyonu	Bir adet dayanak varlığın prim değeri virgülden sonra iki basamak olacak şekilde teklif verilir. (Örn: 1,72 TL)
Minimum Fiyat Adımı	0,01
Uzlaşma Şekli	Nakdi Uzlaşma
Takas Süresi	Takas süresi T+1 olarak uygulanır. Prim borçları hesaplardan T günü tahsil edilir, prim alacakları hesaplara T günü aktarılır.
Opsiyon Tipi	Avrupa (Sözleşme ile tanınan hak vade sonunda kullanılabilir)
Günlük Uzlaşma Fiyatı	İstisnai durumlar dışında günlük uzlaşma fiyatı olarak; a) Seans sona ermeden önceki son 10 dakika içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, b) Eğer son 10 dakika içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde geriye dönük olarak bulunan son 10 işlemin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı alınır. c) Seans içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, d) Seans içerisinde hiç işlem yapılmamışsa, dayanak varlık ve dayanak varlığa bağlı diğer sözleşmelerdeki fiyatlar dikkate alınarak hesaplanan teorik fiyatlar günlük uzlaşma fiyatı olarak belirlenir.
Vade Sonu ve Son İşlem Günü	Her vade ayının son iş günü
Günlük Fiyat Değişim Limiti	Baz Fiyat Limit Tanımı Limit Değeri Limit Örneği
	0,01-14,99 Sabit +20,00 Baz Fiyat : 5,00 Alt Limit : - Üst Limit : 25,00
	15,00-99,99 Yüzde (%) +%200 Baz Fiyat : 50,00 Alt Limit : - Üst Limit : 150,00
	100,00 ve üstü Sabit +50,00 Baz Fiyat : 150,00 Alt Limit : - Üst Limit : 200,00
İşlem Saatleri	İşlemler 09:30-18:15 saatleri arasında tek bir seansta gerçekleştirilir.
Takas Kurumu	İstanbul Takas ve Saklama Bankası (Takasbank)
İşlem Teminatı Esasları	BISTECH Marjin yöntemi ile portföy bazında teminatlandırma yöntemi kullanılarak belirlenir.

VIOP Hızlı Kılavuz - Mini Endeks Opsiyon Sözleşmeleri

	Mini Endeks Opsiyon Sözleşmeleri																
Dayanak Varlık	BIST 30 Fiyat Endeksi.																
Sözleşme Büyüklüğü	Dayanak varlık, endeks değerinin 1.000'e bölünmüş halidir. Her bir endeks opsiyon sözleşmesi bu şekilde hesaplanan 1 adet dayanak varlığı temsil eder.																
İşlem Para Birimi	TL																
Fiyat Kotasyonu	Bir adet dayanak varlığın prim değeri virgülden sonra iki basamak olacak şekilde verilir. (Örn: 1,38 TL)																
Minimum Fiyat Adımı	0,01																
Uzlaşma Şekli	Nakdi Uzlaşma																
Takas Süresi	Takas süresi T+1 olarak uygulanır. Prim borçları hesaplardan T günü tahsil edilir, prim alacakları hesaplara T günü aktarılır.																
Opsiyon Tipi	Avrupa (Sözleşme ile tanınan hak vade sonunda kullanılabilir)																
Günlük Uzlaşma Fiyatı	İstisnai durumlar dışında günlük uzlaşma fiyatı olarak; a) Seans sona ermeden önceki son 10 dakika içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, b) Eğer son 10 dakika içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde geriye dönük olarak bulunan son 10 işlemin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı alınır. c) Seans içerisinde 10'dan az işlem yapıldıysa, seans içerisinde gerçekleştirilen tüm işlemlerin miktar ağırlıklı ortalama fiyatı, d) Seans içerisinde hiç işlem yapılmamışsa, dayanak varlık ve dayanak varlığa bağlı diğer sözleşmelerdeki fiyatlar dikkate alınarak hesaplanan teorik fiyatlar günlük uzlaşma fiyatı olarak belirlenir.																
Vade Sonu ve Son İşlem Günü	Her vade ayının son iş günü																
Günlük Fiyat Değişim Limiti	<table><tr><th>Baz Fiyat</th><th>Limit Tanımı</th><th>Limit Değeri</th><th>Limit Örneği</th></tr><tr><td>0,01-14,99</td><td>Sabit</td><td>+20,00</td><td>Baz Fiyat : 5,00 Alt Limit : - Üst Limit : 25,00</td></tr><tr><td>15,00-99,99</td><td>Yüzde (%)</td><td>+%200</td><td>Baz Fiyat : 50,00 Alt Limit : - Üst Limit : 150,00</td></tr><tr><td>100,00 ve üstü</td><td>Sabit</td><td>+50,00</td><td>Baz Fiyat : 150,00 Alt Limit : - Üst Limit : 200,00</td></tr></table>	Baz Fiyat	Limit Tanımı	Limit Değeri	Limit Örneği	0,01-14,99	Sabit	+20,00	Baz Fiyat : 5,00 Alt Limit : - Üst Limit : 25,00	15,00-99,99	Yüzde (%)	+%200	Baz Fiyat : 50,00 Alt Limit : - Üst Limit : 150,00	100,00 ve üstü	Sabit	+50,00	Baz Fiyat : 150,00 Alt Limit : - Üst Limit : 200,00
Baz Fiyat	Limit Tanımı	Limit Değeri	Limit Örneği														
0,01-14,99	Sabit	+20,00	Baz Fiyat : 5,00 Alt Limit : - Üst Limit : 25,00														
15,00-99,99	Yüzde (%)	+%200	Baz Fiyat : 50,00 Alt Limit : - Üst Limit : 150,00														
100,00 ve üstü	Sabit	+50,00	Baz Fiyat : 150,00 Alt Limit : - Üst Limit : 200,00														
İşlem Saatleri	İşlemler 09:30 - 18:15 saatleri arasında tek bir seansta gerçekleştirilir.																
Takas Kurumu	İstanbul Takas ve Saklama Bankası (Takasbank)																
İşlem Teminatı Esasları	BISTECH Marjin yöntemi ile portföy bazında teminatlandırma yöntemi kullanılarak belirlenir.																

ViOP Üye Listesi

Üye Kodu	Unvan
ACP	A1 CAPITAL YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
ACA	ACAR YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
AYX	AHLATCI YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
AKM*	AK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
AKB*	AKBANK T.A.Ş.
ALN	ALAN YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
ALM	ALB MENKUL DEĞERLER A.Ş.
ANC	ALNUS YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
AMK	ALTERNATİF MENKUL DEĞERLER A.Ş.
ANF	ALTERNATİFBANK A.Ş.
ADB	ANADOLU BANK A.Ş.
ADY	ANADOLU YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.
ATA	ATA YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.
ATI	ATIG YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
BSK	BAŞKENT MENKUL DEĞERLER A.Ş.
BGC	BGC PARTNERS MENKUL DEĞERLER A.Ş.
BMK	BİZİM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
EFG	BURGAN YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
CIM	CITI MENKUL DEĞERLER A.Ş.
CSM	CREDIT SUISSE İSTANBUL MENKUL DEĞERLER A.Ş.
DET	DELTA MENKUL DEĞERLER A.Ş.
DZY*	DENİZ YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.
DNZ	DENİZBANK A.Ş.
DST	DESTEK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
DSI	DEUTSCHE SECURITIES MENKUL DEĞERLER A.Ş.
ESI	ERSTE SECURITIES İSTANBUL MENKUL DEĞERLER A.Ş.
ERM	EURO FİNANS MENKUL DEĞERLER A.Ş.
FNY*	FİNANS YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
FIN*	FİNANSBANK A.Ş.
GLT	GALATA MENKUL DEĞERLER A.Ş.
GRM*	GARANTİ YATIRIM MENKUL KIYMETLER A.Ş.
GCM	GCM MENKUL KIYMETLER A.Ş.
GDK	GEDİK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
GLB	GLOBAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.
HLY	HALK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
HSY	HSBC YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
ICB	ICBC TURKEY BANK A.Ş.
TLM*	ICBC TURKEY YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
GIN	ING BANK A.Ş.
GNI	ING MENKUL DEĞERLER A.Ş.
INM	INTEGRAL YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
IAZ	INVEST-AZ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

* 05.10.2017 tarihi itibari ile piyasa yapıcı olan ViOP üyeleri

Üye Kodu	Unvan
IME	IŞIK MENKUL DEĞERLER A.Ş.
IYF	İFO YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
IYM*	İŞ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
JPM	J.P. MORGAN MENKUL DEĞERLER A.Ş.
MRS	MARBAŞ MENKUL DEĞERLER A.Ş.
MSA	MEKSA YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
MLB	MERRILL LYNCH YATIRIM BANK A.Ş.
MTY	METRO YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
NTA	NETA MENKUL DEĞERLER A.Ş.
NOR	NOOR CAPITAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.
OMD	OSMANLI YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
OYA	OYAK YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
PHC	PHİLLİP CAPİTAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.
PIT	PİRAMİT MENKUL KIYMETLER A.Ş.
RKM	REEL KAPİTAL MENKUL DEĞERLER A.Ş.
SNK	SANKO YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
STJ	STRATEJİ MENKUL DEĞERLER A.Ş.
SKY	ŞEKER YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
TCZ	T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.
TAC	TACİRLER MENKUL DEĞERLER A.Ş.
TKS	TAKSİM YATIRIM A.Ş.
TBY	TEB YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
TRA	TERA MENKUL DEĞERLER A.Ş.
TOR	TOROS MENKUL KIYMETLER A.Ş.
TKY	TURKISH YATIRIM A.Ş.
TGB*	TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.
TIB	TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş.
TVB	TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI T.A.O.
UBS	UBS MENKUL DEĞERLER A.Ş.
UNS	ÜNLÜ MENKUL DEĞERLER A.Ş.
VKY	VAKIF YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
VNB	VENBEY YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
YKR*	YAPI KREDİ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.
YKB	YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.
YAT	YATIRIM FİNANSMAN MENKUL DEĞERLER A.Ş.
ZRY*	ZİRAAT YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.

* 05.10.2017 tarihi itibari ile piyasa yapıcı olan ViOP üyeleri

İletişim Bilgileri

Borsa İstanbul ViOP

internet:

www.borsaistanbul.com/viop

Tel: +90 212 298 24 27 -3

Mail: viop@borsaistanbul.com

Takasbank

internet:

www.takasbank.com.tr

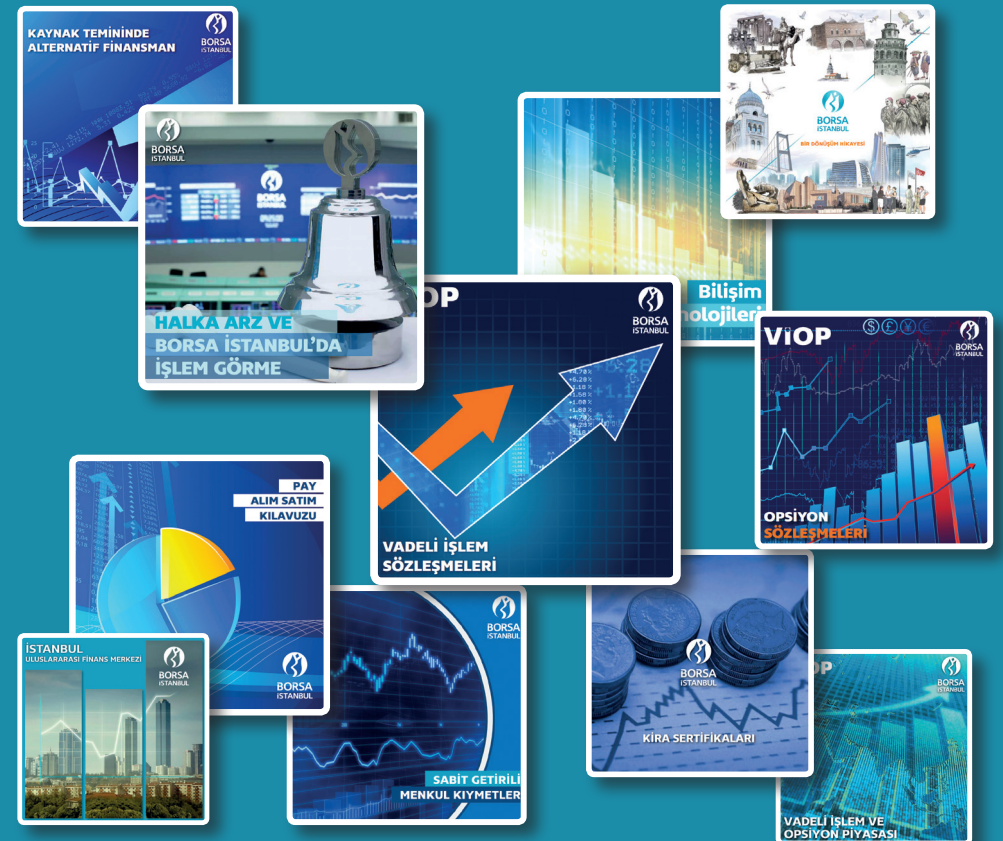
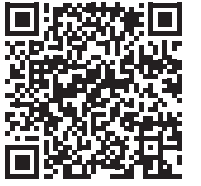
Tel: +90 212 315 25 25

Mail: tat@takasbank.com.tr

Broşürlerimiz elinizin altında!

Tüm broşürlerimizin en güncel versiyonlarına QR kodu okutarak veya aşağıdaki linki kullanarak ulaşabilirsiniz.
www.borsaistanbul.com/yayinlar

**BORSA
İSTANBUL**

Yatırıma Değer!

Bu broşürü internet ortamında
görüntülemek için

Reşitpaşa Mahallesi
Borsa İstanbul Caddesi No:4
Sarıyer 34467 İstanbul

T +90 212 298 21 00
F +90 212 298 25 00
www.borsaistanbul.com

/borsaistanbul

/borsaistanbul

/borsaistanbulEN